

27. august 2024

Lahend nr 20007/22 - sõnavabadus

Bielau vs. Austria

Artikkel 10

Asjaolud

Kaebaja on Austrias üldarst, kes tunneb huvi ka holistilise meditsiini ja homöopaatia vastu. Kaasus puudutab distsiplinaarkaristust, mis määrati kaebajale teatud väidete eest, mille ta avaldas oma veebisaidil vaktsiinide tõhususe kohta. Austria arstide liidu (*Österreichische Ärztekammer*) distsiplinaarnõukogu (*Disziplinarrat*) tunnistas ta 2017. aastal süüdi distsiplinaarsüütegudes, sest ta eitas patogeensed viirused ja väitis, et vaksineerimine ei kaitse kunagi haiguste eest, loodus ei tunne haigusi ja vaksineerimisega pole kadunud ükski haigus. Talle määrati tingimisi üheaastase katseajaga 2000 eurone rahatrahv. Kaebaja proovis siseriiklikes kohtutes distsiplinaarnõukogu otsust vaidlustada, kuid edutult.

EIK-sse pöördudes tugines kaebaja artiklile 10 ning kaebas talle määratud distsiplinaarkaristuse peale.

EIK seisukohad

Artikkel 10

(i) Sekkumise seaduslikkus – siseriiklikud kohtud tuginesid distsiplinaarkaristuse jõusse jätmisel eelkõige arstide seaduse paragrahvile 53, mida tõlgendati koostoimes arstide määrusega ning arstide seaduse paragrahvidega 136 ja 139. Austria Kõrgema Halduskohtu praktika kinnitas nende sätete järjekindlat tõlgendamist sarnastes asjades. Seetõttu oli sekkumine seadusega ette nähtud.

(ii) Taotletava eesmärgi õiguspärasus – meetme eesmärk oli tervise kaitse, samuti teiste õiguste kaitse nagu on sätestatud konventsiooni artikli 10 lõikes 2.

(iii) Sekkumise vajalikkus – siseriiklikud kohtud leidsid, et kaebaja veebisaidil avaldatud teave vaksineerimise teemade kohta oli puhtalt ühekülgne ja negatiivne. Siseriiklik kohtupraktika ei keelanud üldiselt vaksineerimise suhtes kriitilist suhtumist, vaid pigem nõudis nüansirikkamat kriitikat, eriti kui kriitikat tegid arstid. Käesoleval juhul olid aga kaebaja eitavad avaldused kategoorilised.

Kaebaja oli arst ja tema veebisaidil avaldatud teave ei olnud kooskõlas arstiteaduse hetkeseisuga ning ekspertaruannete kohaselt ei vastanud mõni neist isegi tervele mõistusele. EIK täheldas kaebaja ütluste potentsiaalselt väga laialdast mõju, kuna need avaldati veebisaidil, mis oli seotud tema praksisega ja oli seetõttu väga kergesti kättesaadav kõigile, sealhulgas meditsiinitöötajatele. Rõhutades oma varasemas kohtupraktikas tehtud järeldusi arstide eriülesannete ning vaksineerimise tähtsuse ja positiivsete mõjude kohta, samuti lepinguosaliste üldist konsensust, mida tugevalt toetavad rahvusvahelised spetsialiseeritud organisatsioonid, et vaksineerimine on üks edukamaid ja kulutõhusamaid tervishoiualased sekkumisi ning iga riik peaks püüdlema oma elanikkonna kõrgeima võimaliku vaksineerimise taseme saavutamise poole, kordas EIK, et riikidel on konventsiooni artiklite 2 ja 8 alusel positiivne kohustus rakendada asjakohaseid meetmeid nende jurisdiktsiooni alla kuuluvate isikute elu ja tervise kaitsmiseks.

¹ Lühiülevaates kajastatud lahendite valiku aluseks on EIK enda otsingumootoris avaldatud Legal Summary'd.

EIK märkis, et praktiseerivatel arstidel on artikli 10 alusel sõnavabadus ja neil on õigus osaleda rahvatervise teemadel debattides, sealhulgas avaldada kriitilisi ja vähemuste arvamusi. Selle õiguse kasutamine ei ole samas siiski piiranguteta, eriti kui see on seotud nende kutsealal tegutsemisega. Neile võib kehtestada ametialased kohustused, mis on kooskõlas artikli 10 lõike 2 kohaste kohustustega.

EIK leidis, et käesoleval juhul ei olnud kaebaja veebisaidil avaldatud väited mitte ainult kategoorilised vaid ka teaduslikult vastuvõetamatud. Veelgi enam, kaebaja tegi vaidlustatud avaldused seoses oma arstipraktikaga ja reklaamis seeläbi selgelt oma teenuseid.

Seoses kaebajale määratud karistusega märkis EIK, et kaebajale määratud 2000 eurone trahv on pigem distsiplinaarkaristus kui kriminaalkaristus. 2000 eurot on väiksem kui keskmise arsti kuusissetulek Austrias ning et kaebajale oli võimalik määrata karistuseks kuni 36 340 eurone trahv. Samuti ei saa jätta tähelepanuta, et see määrati talle tingimisi. Seega ei saa kõnealust distsiplinaarkaristust pidada ebaproportsionaalseks.

EIK järeldas, et siseriiklikud kohtud olid esitanud asjakohased ja piisavad põhjused, et leida õiglane tasakaal konkureerivate huvide ja kaebaja sõnavabaduse vahel. Vaidlustatud meedet võib pidada demokraatlikus ühiskonnas vajalikuks.

EIK ei tuvastanud artikkel 10 rikkumist.

Lahendile on lisatud eriarvamus.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

27. august 2024

Lahend nr 28791/10 - õigus perekonnaelu austamisele

Namik Yüksel vs. Türki

Artikkel 8

Asjaolud

Kaebaja ja tema abikaasa mõisteti süüdi terroristliku organisatsiooni kaasaaitamises. Mõlemale neile mõisteti vangistus kolmeks aastaks ja üheksaks kuuks. Kaebaja abikaasa viidi koos nende nelja-aastase pojaga Gebze vanglasse karistust kandma. Kaebaja esitas taotluse, et ta saaks karistust kanda nendega samas vanglas, et neil säiliks ühendus. Kaebaja taotlus rahuldati. Pärast üleviimist esitas kaebaja Gebze täitevkohtunikule avalduse, milles palus vangla administratsioonil rakendada meetmeid, et ta saaks veeta rohkem aega oma pojaga. Samal ajal vaatas Gebze vangla halduskomisjon (edaspidi „komisjon“) läbi kaebaja taotluse ja andis korralduse, et kaebajal lubatakse tema mittekontaktsete kokkusaamiste ajal saada oma lapsega üks tund olla füüsiline kontakt ning et laps ja vanemad võiksid igakuiste külastuste ajal üheks tunniks koos kohtuda. Pärast komisjoni otsust vaatas Gebze täitevkohtunik kaebaja avalduse läbi ja jättis tema taotluse rahuldamata. Kaebaja vastuväide selle otsuse peale jäeti rahuldamata.

EIK-sse pöördudes tugines kaebaja artiklile 8 ning kaebab selle üle, et ametivõimud ei lubanud tal vanglas viibides oma pojaga piisavalt aega veeta.

EIK seisukohad

Artikkel 8

EIK märkis, et sekkumine oli olnud „seadustega kooskõlas“ ja sellel oli legitiimne eesmärk kaitsta teiste õigusi ja ennetada korrarikkumisi. Seega oli põhiküsimus kas sekkumine oli demokraatlikus ühiskonnas vajalik.

EIK kordas oma varasemat praktikat, et laste eest hoolitsemise ja suhtlemispiirangute puhul peavad lapse huvid olema tähtsamad kui kõik muud kaalutlused.

Sündmuste toimumise ajal kandsid nii kaebaja kui ka tema abikaasa vanglakaristust. Võttes arvesse kaebaja abikaasa taotlust, olid ametivõimud paigutanud tema ja nende poja Gebze vangla osakonda, mis oli ette nähtud vangidele, kes on süüdi mõistetud pigem tavaliste kui terrorismiga seotud kuritegude eest, hoolimata sellest, et ta oli olnud viimase eest süüdi mõistetud. Lisaks rahuldati kaebaja taotlus viia ta üle Gebze vanglasse, et säilitada korrapärane kontakt oma naise ja pojaga. Kaebaja esitas kohe pärast Gebze vanglasse üleviimist ametivõimudele taotluse, milles palus neil rakendada meetmeid, et võimaldada tal veeta rohkem aega oma pojaga. Sellega seoses oli Gebze vangla komisjon inimlikel põhjustel otsustanud, et ta võib saada kord nädalas külastusajal oma pojaga üks tund kontaktvisiite ning laps ja vanemad saavad koos kohtuda üks tund igakuiste külastuste ajal. Selles kontekstis, kuigi kinnipeetavatel oli asjakohaste külastusõigust käsitlevate määruste kohaselt õigus oma pereliikmetega kontaktvisiidile ainult üks kord kuus, sai kaebaja oma pojaga kohtuda neli korda kuus.

Seoses otsustusprotsessiga olid komisjoni liikmeteks vangla arst, õpetaja ja psühholoog, kes olid lapse parimate huvide hindamisel kõige paremas olukorras, kuna nad olid temaga vahetult kokku puutunud ja kursis kõnealuse vangla tingimustega. Kaebajal oli olnud võimalus esitada vastuväiteid vangla administratsiooni otsusele ja esitada oma täiendavad kontaktitaotlused täitmiskohtunikule ja kohtunikule, kes pidas komisjoni kehtestatud kontaktekirju sobivaks. Vaidlust ei olnud selle üle, et kaebaja külastusõigusi oli laiendatud ja, et siseriiklikud ametiasutused ei olnud nende kontaktiõiguste kasutamisele praktikas kehtestanud piiranguid. Ent isegi kui eeldada, et nagu kaebaja väitis, ei saanud ta külastusõigust praktikas kasutada, kuna laps reageeris emotsionaalselt tema vanglasse üleviimise protseduuride pärast, siis võib tõesti tekkida olukord, kus katse sundida last kohanema olukorraga, millele ta mingil põhjusel vastu seisab, muutub mõttetuks ja isegi kahjulikuks. Sunnimeetmed laste vastu ei ole soovitatavad ja neid tuleb selles tundlikus olukorras piirata. Vanemal ei ole artikli 8 alusel õigust nõuda selliseid meetmeid, mis kahjustaksid lapse tervist ja arengut.

EIK leidis, et konkreetse juhtumi puhul olid siseriiklikud ametivõimud saavutanud konkureerivate huvide vahel õiglase tasakaalu, võttes heauskselt kasutusele märkimisväärseid meetmeid, et kaitsta lapse parimaid huve ja võimaldada kaebajal oma pojaga regulaarselt suhelda.

EIK tunnistas taotluse vastuvõetamatuks ja ei tuvastanud artikkel 8 rikkumist.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

27. august 2024

Lahend nr 17389/20 - *nulla poena sine lege*

Yasak vs. Türgi

Artikkel 7

Asjaolud

2018. aasta veebruaris mõistis Assize'i kohus kaebajale 7 aasta ja 6 kuu pikkuse vangistuse relvastatud terroriorganisatsiooni „Fetullahçı Terör Örgütü / Paralel Devlet Yapılanması – FETÖ/PDY“ kuulumise eest, mis Türgi ametivõimude arvates oli 15. juuli 2016. aasta riigipöördekatse taga.

Kaebaja väitis, et tema süüdimõistmisel rikkusid ametivõimud konventsiooni artiklit 7. Lisaks kaebas ta oma kinnipidamistingimuste üle Çorumi vanglas.

EIK seisukohad

EIK leidis, et kaebaja kinnipidamistingimused Çorumi vanglas ei olnud jõudnud raskusastmeni, mis oleksid olnud ebainimlikud või alandavad konventsiooni artikli 3 tähenduses.

Mis puudutab kaebaja süüdimõistmise ettenähtavust relvastatud terroriorganisatsiooni kuulumises, siis leidis EIK, et kuriteol, milles ta süüdi mõisteti, oli selle toimepanemise ajal aluseks vastavad siseriiklikud õigusaktid ja see kuritegu oli piisavalt selgelt määratletud, et täita ettenähtavuse nõuet. EIK leidis, et siseriiklike kohtute tõlgendus Türgi kriminaalkodeksi artikli 314 lg 2 sätetele ei olnud liiga avardav ning et käesolevas asja tulem oli kooskõlas süüteo olemusega ning seda tuli pidada mõistlikult ettenähtavaks. EIK ei tuvastanud artikkel 7 rikkumist.

Lahendile on lisatud ühe kohtuniku eriarvamus.

[Lahend](#) (prantsuse keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

27. august 2024

Lahend nr 15028/16 - sõnavabadus

Hrachya Harutyunyan vs. Armeenia

Artikkel 10

Asjaolud

Kaebaja töötas alates 2008. aastast kuni 2011. aastani Armeenia elektrivõrgu ettevõttes (ENA), mis oli monopoolses seisundis ja Venemaa omanduses, turva- ja haldusosakonna juhataja ametikohal. Ettevõtte avaldas oma veebisaidil teadaande, milles kutsus kõiki, kellel on teavet ettevõtte korruptiivsete tegevuste kohta, teatama korruptiivsest teabest spetsiaalse e-posti aadressi abil. Ettevõtte lubas viia läbi sõltumatu uurimise ja lubas, et kõik esitatud teated jäävad anonüümseks ja konfidentsiaalseks.

2012. aastal esitas kaebaja sellele spetsiaalsele e-posti aadressile aruande, mis sisaldas süüdistusi V.B. kohta. Aruande kohaselt oli V.B. kuritarvitanud oma ametiseisundist, käitunud sobimatult ja korruptiivselt. Aruanne edastati direktoraadile, mis edastas selle V.B.-le. V.B. esitas seepeale kaebaja vastu tsiviilhagi solvamise ja au teotamise eest.

Esimese astme kohus leidis, et aruandes tehtud ütlused olid laimavad ja solvavad ning kohustas kaebajat avalikult vabandama ja maksma hüvitist summas, mis vastas ligikaudu 3500 eurole. Kõik kaebaja kaebused ebaõnnestusid ning seejärel arestiti tema korter ja auto, et nõuda sisse temalt kohtu määratud summa.

EIK-sse pöördudes tugineb kaebaja artiklitele 6 ja 10 ning leiab, et käitus kui vilepuhujaja, kui esitas aruande oma endise kolleegi osas, kuid siseriiklikud kohtud käsitlesid seda tavalise laimujuhtumina ning mõistsid talt V.B. kasuks välja märkimisväärse summa.

EIK seisukohad

Artikkel 10

EIK märkis, et siseriiklike kohtute otsused kaebaja suhtes olid kujutanud endast „avaliku võimu sekkumist” tema sõnavabadusse, sekkumisel oli õiguslik alus, mille eesmärk oli kaitsta „teiste isikute mainet/reputatsiooni”, nimelt V.B. õigusi.

Kas sekkumine oli „demokraatlikus ühiskonnas vajalik”?

(i) EIK praktika asjakohasus seoses rikkumisest teatajate kaitsega – liikmesriikide praegune lähenemisviis on, et töösuhte lõppemine ei takista rikkumisest teatajate kaitset. Ministrite komitee soovitus CM/Rec (2014)7 kui ka direktiiv 2019/1937/EL laiendavad rikkumisest teatajate sõnavabaduse kaitset endistele töötajatele. Sarnast lähenemist kasutati Armeenia rikkumisest teatamise seaduses, mis kehtestati pärast käesoleva juhtumi sündmusi. EIK leidis, et kui väidetavast ametialasest üleastumisest teatati pärast töösuhte lõppemist, ei tohiks rikkumisest teatajate sõnavabaduse kaitsekord automaatselt lakata kehtimast lihtsalt seetõttu, et töösuhe on lõppenud. Pigem võiks selline kaitse põhimõtteliselt kehtida tingimusel, et avalikku huvi pakkuv teave on saadud ajal, mil vilepuhujal oli sellele oma töösuhte tõttu privilegeeritud juurdepääs.

Kaebaja aruanne põhines peamiselt teabel, mille ta oli saanud ENA-s töötamise ajal privilegeeritud juurdepääsu kaudu. Seetõttu võib teda pidada ainsaks isikuks või osaks väikesest isikute hulgast, kellel oli kõige parem positsioon avalikes huvides tegutseda. Peale selle oli tema teatamise otsese tagajärjena rakendatud tema suhtes tsiviilvastutust. Seetõttu kohaldas EIK üldisi kriteeriume ja põhimõtteid, mis tulenesid kohtuasjadest *Guja vs. Moldova* ja mida kinnitati kohtuasjas *Halet vs. Luksemburg*.

(ii) Ülaltoodud põhimõtete kohaldamine käesolevas asjas – siseriiklikud kohtud käsitlesid käesolevat juhtumit tavalise laimujuhtumina. Kuigi kaebaja ei olnud konkreetselt tuginenud vilepuhujatele pakutavale sõnavabaduse kaitsele, oli ta esitanud mitmeid argumente rikkumisest teatajate juhtumites kohaldatavate kriteeriumide kohta ja andnud seega siseriiklikele kohtutele võimaluse otsustada tema juhtumi üle sellest vaatenurgast.

(α) Sisemised teavituskanalid – kaebaja ei olnud väidetavatest rikkumistest teatanud pädevatele riigiasutustele ega ajakirjandusele. Ta oli valinud sisemised teavituskanalid ja esitanud oma aruande oma endisele tööandale, kuna viimane kutsus inimesi esitama sellist teavet, lubades, et kõik teated jäävad anonüümseks ja konfidentsiaalseks. Siseriiklikud kohtud lükkasid kaebaja argumendid selles osas tagasi, võtmata arvesse juhtumi üldist konteksti. EIK rõhutas juhtivat rolli, mida vilepuhujad võisid etendada, tuues päevavalgele avalikes huvides oleva teabe, tagades sellega vastutuse väidetava üleastumise eest ja tuvastades, kes võivad vastutada tekitatud kahju eest. EIK-l oli raske mõista, kuidas siseriiklikud kohtud leidsid, et kaebaja aruandlust võis pidada „avalikuks”.

(β) Avalik huvi teatatud teabe vastu – kaebaja aruande sisu puudutas peamiselt V.B. ametiseisundi kuritarvitamist, sobimatut käitumist ja korrupsiooni. EIK oli varem leidnud, et teave ebaseaduslike tegude või tavade kohta on vaieldamatult pakkunud eriti suurt avalikku huvi. Tähelepanuväärne oli asjaolu, et ENA ei olnud tavaline eraettevõtte, vaid Armeenia peamine elektritarneja ning nais, et mõned tema otsused olid saanud valitsuse eelneva heakskiidu. Sellisena oli ENA ja selle töötajad allutatud laiemale avalikkusele ning ametnike ametiseisundi kuritarvitamise ja korrupsiooni väidete uurimine

oli kahtlemata avalikes huvides. Siseriiklikud kohtud ei olnud aga mingilgi määral käsitletud kaebaja argumente, et tema aruanne oli tehtud avalikes huvides. Lisaks olid siseriiklikud kohtud sisuliselt piiranud sõnavabaduse kaitse ulatust avalikku huvi pakkuvates küsimustes meedia esindajatega, samas kui EIK väljakujunenud kohtupraktika kohaselt oli selline kaitse laiemas üldsuses.

(γ) Aruandluse kahjulik mõju – kaebaja esitas oma aruande sisemise teavituskanaali abil ja seega oli igasugune mõju V.B. mainele olnud piiratud. Miski ei viita sellele, et kaebaja aruandest algatatud sisejuurdlus oleks V.B. mainet ülemäära kahjustanud. Siseriiklikud kohtud ei olnud selgitanud, miks selline kahju, mille olemust ja ulatust ei olnud veel kindlaks tehtud, kaalus üles üldise huvi väidetavatest ametialastest rikkumistest sisemise teatamise vastu.

(δ) Avaldatud teabe autentsus ja heauskus – siseriiklikud kohtud leidsid, et kaebaja ei suutnud tõendada oma aruande õigsust. Kuigi EIK-le ei esitatud ettevõtte sisejuurdluse tulemusi, ei järeldunud, et osa kaebaja ütlusi ei olnud täiesti alusetu, kuivõrd need olid kokku võetud siseriiklikes kohtuotsustes.

Mis puudutab kaebaja heauskust, siis miski ei viidanud sellele, et kaebaja raporteerimise eesmärk oli eelkõige V.B. süüdistamine. Valitsuse väiteid, et ta koostas aruande isiklikust vaenust, ei tulenenud siseriiklike kohtute otsustest. Tähelepanuväärne oli see, et kaebaja oli oma aruandes konkreetselt palunud äriühingul „kontrollida esitatud fakte“ ning nagu vaidlustatud menetluse apellatsioonkaebuses märgiti, oli tema eesmärk olnud, et äriühing uuriks esitatud teavet. Kaebaja ei olnud pöördunud meedia ega muu välise uurimisorgani poole, vaid püüdis lahendada olukorra ettevõttes endas.

(ε) Sanktsiooni suurus – siseriiklikud kohtud olid andnud kaebajale korralduse avaldada „avalik vabandus“ ja määranud talt V.B. kasuks märkimisväärse summa kahjutasu, mille tulemusena arestiti kaebaja korter ja auto avalikul enampakkumisel müümiseks. Vaatamata teabe puudumisele selle kohta, kas kaebaja vara müüdi, oli EIK veendunud, et see võis kaebajat ebaproportsionaalselt mõjutada.

(στ) Järeldus – olles kaalunud kõiki asjassepuutuvaid huve, jõudis EIK järeldusele, et kaebaja sõnavabadusõigusesse sekkumine ei olnud demokraatlikus ühiskonnas vajalik.

EIK tuvastas artikkel 10 rikkumise.

Artikkel 41

EIK leidis, et Armeenia peab kaebajale maksma 4500 eurot mittevaralise kahju hüvitiseks ning 2000 eurot kulude katteks.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

29. august 2024

Lahend taotluste nr 44681/21 ja 17256/22 kohta - sõltumatu kohus

Tsulukidze ja Rusulashvili vs. Gruusia

Artikkel 6-1

Asjaolud

Kaebajad töötasid juhtivatel kohtadel Tbilisi peamises elektriijaotusettevõttes enne nende lepingute lõpetamist ettevõtte ümberkorraldamise tõttu. Mõlemad kaebajad esitasid oma endise tööandja vastu

tsiviilhagi, taotledes ametikohale ennistamist ja palgavõlgnevuste väljamaksmist. Esimese kaebaja nõue jäeti apellatsioonkaebuses rahuldamata. Teise kaebaja nõue rahuldati osaliselt ja hüvitis määrati, kuid tema tööle ennistamise taotlus jäeti rahuldamata.

Mõlemad kaebajad esitasid kassatsioonikohtule kaebuse. Nende vastavad kohtuasjad määrati kolmest kohtunikust koosnevale kolleegiumile, kuhu mõlemal juhul kuulus kohtunik L.M., kes tegutses ka ettekandva kohtunikuna ja esimese kaebaja kohtuasjaga tegeleva koosseisu esimehena. Esimene kaebaja taotles kahel korral kohtunik L.M. taandamist, väites, et tema erapooletust kahjustas see, et tema abi G.D. oli vastaspoolt esindava advokaadi tütar. Teine taandamistaotlus puudutas ka kolleegiumi ülejäänud kahte kohtunikku, väites, et nad olid vastaspoole esindajate tuttavad. Esimest taandamistaotlust lahendas kahest kohtunikust koosnev kolleegium ilma kohtunik L.M. osavõtuta ja teist taotlust vaatasid läbi kõik kolm kohtunikku. Teine kaebaja taotles kõigi kolme kohtuniku taandamist samadel alustel nagu esimene kaebaja. Selle taotluse vaatas läbi kolmest kohtunikust koosnev kolleegium, kuhu kuulus ka kohtunik L.M.

Kaebajate taandumistaotlused jäeti põhjendamatusse tõttu rahuldamata. Nende kaebused õigusküsimuste kohta tunnistati vastuvõetamatuks.

EIK-sse pöördudes tuginesid kaebajad artiklile 6-1 ning väitsid, et kassatsioonikohus ei olnud nende asju lahendades sõltumatu.

EIK seisukohad

Artikkel 6-1

EIK leidis eelkõige, et asjaolud, et kohtuniku L.M. abi G.D. oli vastaspoole esindaja tütar ja Gruusia kohtusüsteemis on kohtunikuabidele antud laiaulatuslikud õigused, võisid õiguspäraselt tekitada kaebajatel kahtlusi nende kohtuasjade lahendamise erapooletuses. Kaebajad ei teadnud, mil määral oli kohtunikuabi nende kohtuasjadesse tegelikult kaasatud ning kassatsioonikohus ei suutnud hajutada nende kahtlusi erapooletuse kohta. Seetõttu leidis EIK, et nende kahtlused olid objektiivselt põhjendatud ja neile ei olnud antud selles osas piisavaid menetluslike tagatisi.

EIK tuvastas artikkel 6-1 rikkumised mõlemas asjas.

Artikkel 41

EIK leidis, et Gruusia peab mõlemale kaebajale maksma mittevaralise kahju hüvitiseks 3600 eurot ning kulude katteks 1500 eurot.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)

29. august 2024

Lahend 24622/22- õigus eraelu austamisele

Pasquinelli ja teised vs. San Marino

Artikkel 8-1

Asjaolud

Kaebajad on San Marino Sotsiaalkindlustusinstituudi (SSI) palgatud tervishoiu- ja sotsiaaltervishoiutöötajad. San Marino seadusega nr. 85/2021, mis kehtestati vastuseks COVID-19 pandeemia, kutsuti kaebajaid kui SSI töötajaid vaksineerima COVID-19 vastu, millest nad keeldusid.

Vastava seaduse ja selle hilisemate muudatuste kohaselt pidi ametiasutus esmalt korraldama vaksineerimisest keeldujate töö ümber nii, et neil oleks nende teenuse kasutajatega minimaalne kontakt. Töö ümberkorraldamine hõlmas ümberpaigutamist SSI teisele ametikohale, teistele vabadele avaliku teenistuse ametikohtadele ümberpaigutamist või üldkasulikule tööle paigutamist, saades vastutasuks maksimaalselt 600 eurot kuus. Äärmusliku alternatiivina, kui muud võimalused ei olnud otstarbekad või teenistujad neid ei aktsepteeritud, võidi määrata ka ajutiselt töölt kõrvaldamine. Kaebajaid mõjutas üks või mitu meetet.

Konstitutsioonikohus kinnitas vaidlustatud õigusakti legitiimsust ja vastavust San Marino põhiseaduse, Euroopa inimõiguste konventsiooni ja muude aktidega.

EIK-sse pöördudes tuginesid kaebajad EIÕK artiklitele 8 ja 14 ning protokollile nr 12 artiklile 1. Nad kaebasid vaksineerimiskohustuse üle ja leidsid, et neid on diskrimineeritud.

EIK seisukohad

Artikkel 8

EIK märkis esiteks, et vaksineerimine San Marinos ei olnud kohustuslik ja teiseks meetmed, mida rakendati pärast kaebajate otsust mitte lasta end vaksineerida, olid seaduslikud. EIK kordas, et COVID-19 viirusel võis pandeemia ajal olla tõsiseid tagajärgi üksikisikutele ja rahvatervisele. Riikidel oli kohustus kaitsta nende jurisdiktsioonis olevate inimeste elusid. Piirangute legitiimne eesmärk oli kaitsta tervist ning teiste inimeste õigusi ja vabadusi. Seega oli käesolevas asjas peamine küsimus selles, et kas rakendatud meetmed olid olnud demokraatlikus ühiskonnas vajalikud tol ajal kehtinud erandlikus ja ettenägematus kontekstis.

Kuigi EIK ei kommenteerinud, kas kaebajad kui vaksineerimata töötajad kujutasid endast suuremat ohtu teistele kui need, kes olid vaksineeritud, jäi EIK siiski kindlaks, et vaieldamatu on see, et vaksineerimata isikud olid nakkusele vastuvõtlikumad ja võisid viirust rohkem levitada.

EIK märkis, et meetmed, mida kaebajatele kohaldati, olid ajutised ning kaebajad ei suutnud näidata, kuidas nende väärkust või emotsionaalset heaolu nende meetmetega kahjustati või kuidas nad said meetmetega varalist kahju. EIK kordas, et varaline kahju oli ülemaailmse pandeemia vältimatu tagajärg. San Marino oli pakkunud välja erinevad võimalused iga kaebaja suhtes kohaldatavate meetmete osas.

EIK leidis, et San Marino seadusandjal oli õigus kehtestada seadusesse meetmed, mille eesmärk oli kaitsta teiste, sealhulgas kaebajate, heaolu. Meetmed olid proportsionaalsed taotletavate eesmärkidega ega ületanud riikidele tervishoiuküsimustes antud laia kaalutusõigust.

EIK ei tuvastanud artikkel 8 rikkumist.

Teised artiklid

EIK leidis, et kaebajate taotlused artikli 14 ning protokollile nr 12 artikli 1 alusel olid ilmselgelt põhjendamatud. EIK märkis, et igasugune vaidlustatud õigusaktidest tulenev erinev kohtlemine oli objektiivselt ja mõistlikult põhjendatud.

[Lahend](#) (inglise keeles)

[Kokkuvõte](#) (inglise keeles)